

Gemeente
West
Maas en
Waal

Stappenplan Grootschalig grondverzet Definitief exemplaar

Vastgesteld door de gemeenteraad van
West Maas en Waal op 4 april 2019

§ 1. Inleiding en verantwoording

Vanaf 2011 hanteert de gemeente West Maas en Waal een afwegingskader voor het reguleren, sturen en wegen van klei-, zand- en grindwinning en het toepassen van verontreinigde grond en baggerspecie (samengevat: grootschalig grondverzet). Deze RO-koers van 2011 wordt onverkort voortgezet. De koers van dit stappenplan is gericht op de “nee-tenzij benadering”. In dit stappenplan worden de randvoorwaarden vergroot en verscherpt en wordt de procedure nog zorgvuldiger voorgeschreven. Dit stappenplan is een verdere uitwerking van het Afwegingskader Bodemstoffen 2011 van de gemeenteraad van West Maas en Waal, aangevuld met het advies van Movares, Adviseurs & Ingenieurs van januari 2019 voor verdere aanscherping. Het advies van Movares, Adviseurs & Ingenieurs van januari 2019 maakt integraal onderdeel uit van dit stappenplan.

1.1 Totstandkoming

Het ontwerp van dit stappenplan is tot stand gekomen met externe deskundigheid en de gewaardeerde inbreng van lokale groeperingen en de fractiespecialisten uit de gemeenteraad. Het ontwerp heeft voor inspraak ter inzage gelegen vanaf 31 januari 2019 tot en met 13 februari 2019. De inbreng uit de inspraak is samengevat in een inspraakverslag met beantwoording. De inspraak heeft op één onderdeel geleid tot aanpassingen in het ontwerp. Het definitieve ontwerp is op 12 maart 2019 door burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden. Na behandeling in het Ronde Tafel Gesprek Ruimte op 26 maart 2019 is dit stappenplan door de gemeenteraad op 4 april 2019 vastgesteld.

1.2 Aanleiding

De gemeente West Maas en Waal wordt steeds meer geconfronteerd met plannen waarbij (zeer) grootschalig grondverzet plaatsvindt of waarbij grootschalig grondverzet potentieel kan worden toegepast. Het gaat om zeer omvangrijke projecten met enorme hoeveelheden bodemstoffen. Op dit moment doet zich een stapeling van plannen voor, waarbij sprake is van de “nuttige” toepassing van 14 á 15 miljoen m³ verontreinigde grond en baggerspecie in West Maas en Waal! Deze bodemstoffen komen niet alleen uit Gelderland en Nederland vandaan. Er is sprake van toenemende marktwerking. Zo behelzen de plannen de aanvoer van bodemstoffen uit België, Frankrijk en Duitsland.

1.3 Ontwikkelingen op Rijksniveau

De Minister van IenM regelt de milieuhygiënisch nuttige toepassing van deze bodemstoffen. Ook op dit niveau is doorgedrongen dat het huidige wettelijke systeem te licht is en de ontwikkelingen zo groot zijn, dat strengere regels en normen nodig zijn¹. Deze regels en normen gaan echter alleen over de milieuhygiënisch aanvaardbare “nuttige en functionele” toepassing van deze bodemstoffen. De gemeente kan deze regelgeving niet doorkruisen. Wel wil de gemeente, gelet op het substantiële en onomkeerbare karakter en de stapeling van de plannen, de toekomstwaarde van de ruimtelijke inrichting van de gemeente behouden. De regels en normen van de Minister gaan niet over de huidige en toekomstige ruimtelijke gevolgen van een onomkeerbare ingreep in de bodem. Daar gaat de gemeente over op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Door de vaststelling van dit stappenplan neemt de gemeenteraad de verantwoordelijkheid vanuit deze wet hiervoor.

¹ Kamerbrief Diepe plassen, Thermisch gereinigde grond en Barneveld, d.d. 11-12-2018

1.4 Ruimtelijke kwaliteit West Maas en Waal

De gemeenteraad van West Maas en Waal wenst duurzaam en verantwoord om te gaan met de bodem en de kwaliteiten op zijn grondgebied. De bodem is de drager van de woon- en leefomgeving van onze inwoners: wij, onze kinderen en de generaties na ons wonen, werken, spelen, leven, recreëren op deze bodem.

Grootschalig grondverzet leidt tot substantiële en onomkeerbare ingrepen in de bodem. De bodem in West Maas en Waal kent een bijzondere geografische ligging (“badkuip”) tussen de hoofd rivieren Maas en Rijn/Waal en is ondergronds vervlochten via de oude meanderende rivierbeddingen van deze rivieren. De toekomstwaarde van deze bodem loopt door de toepassing van grootschalig grondverzet tegen grenzen aan.

Door de benodigde tijdsduur (meestal tien jaren of langer) ontstaat langjarig hinder en overlast in de woon- en leefomgeving voor om- en aanwonenden door transport, geluid en trillingen (de zogenaamde sociale draagkracht). Ook worden bestaande kwaliteiten verstoord van bestaande natuur, landschap en water. Een zorgvuldige afweging van alle belangen is dus nodig.

1.5 Koers gemeente West Maas en Waal

De gemeenteraad heeft in 2011 al uitgesproken dat West Maas en Waal geen afvalputje van Gelderland, Nederland of Europa wil zijn of wil worden. De toenemende marktwerking leidt in de afgelopen jaren tot maatschappelijke onrust en bestuurlijke zorg over de kwaliteit van het woon- en leefmilieu in West Maas en Waal en de toekomstige ruimtelijke inrichting van de gemeente. Er is toenemende behoefte aan sturing en regulering van dergelijke projecten om eigen inbreng te leveren en een eigen afweging te maken over de ruimtelijke gevolgen. De gemeenteraad kiest voor een procesbenadering voor deze eigen inbreng en afweging. Dat wil zeggen dat elk plan een kritisch planontwikkelingsproces moet doorlopen om alle belangen zowel kwalitatief als kwantitatief in beeld te brengen, inclusief mogelijke alternatieven. In dit kritisch planontwikkelingsproces dienen alle maatschappelijke partijen en belanghebbenden hun inbreng te kunnen leveren, zodat een algehele afweging mogelijk is.

1.6 Methode

De gemeenteraad stelt bestemmingen en regels vast voor de ruimtelijke inrichting van de gemeente (artikel 3.1 Wro). De substantiële en onomkeerbare aard en de stapeling van de plannen voor grootschalig grondverzet noodzaken om nadere regels. Dit, om een duurzame, verantwoorde en toekomstbestendige ruimtelijke inrichting van de gemeente te houden. In de meeste² huidige bestemmingsregelingen is een dergelijke grootschalige toepassing van grondverzet immers nooit (mede) afgewogen. In alle toepasselijke bestemmingsplannen wordt een verbod opgenomen op grootschalig grondverzet. Via een apart stappenplan grootschalig grondverzet worden de stappen neergezet die iemand moet doen om een herziening van dit verbod te krijgen. Via deze herziening van het bestemmingsplan kan dan per geval worden beoordeeld of het grootschalig grondverzet in dat specifieke geval en op die specifieke locatie en onder welke specifieke voorwaarden kan worden toegestaan. Elke locatie en elk plan kent immers eigen specifieke belangen en het toe te passen materiaal is telkens van gevarieerde herkomst en van verschillende samenstelling en bewerking. Een algehele afweging voor alle bestemmingen is op voorhand dan ook niet te maken omdat deze locatiespecifiek (kwaliteiten van elke locatie) en projectgebonden (herkomst, samenstelling en bewerking van het bodemmateriaal) is.

² Wel voor de bestemmingen “Natuur” en “Water” in het bestemmingsplan Buitengebied

1.7 Verbod in bestemmingsplan

In de bestemmingsplannen wordt een verbod opgenomen voor de activiteit “grootschalig grondverzet”. In het bestemmingsplan wordt ook omschreven (definitie) wat “grootschalig grondverzet” is. Daarbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij de omschrijving in de provinciale omgevingsverordening Gelderland voor wanneer een ontgrondingsvergunning nodig is. Dit, om te voorkomen dat ook voor kleinschalige en geaccepteerde toepassingen een herzieningsprocedure van het bestemmingsplan nodig is. Tussentijds, totdat dit verbod in alle bestemmingsplannen is opgenomen, geldt een verbod op nieuwe activiteiten van “grootschalig grondverzet” via een voorbereidingsbesluit. Op deze wijze wordt het “nee-tenzij”-principe wettelijk verankerd en verplicht gesteld in de gemeentelijke regelgeving. En zo kan de noodzakelijke sturing en regulering worden gegeven aan dergelijke projecten. De herzieningsprocedure van het bestemmingsplan is gerechtvaardigd omdat de ruimtelijke ingrepen met grootschalig grondverzet onomkeerbaar zijn. Bovendien kunnen in een herzieningsprocedure alle betrokken maatschappelijke partijen, de initiatiefnemer en de belanghebbenden hun inbreng leveren zodat een algehele afweging mogelijk is.

1.8 Stappenplan voor kritisch planproces

Om te voorkomen dat grootschalig grondverzet leidt tot een minder optimale bestemming en gebruiksfunctie van de locatie in samenhang met het omliggende gebied of minder mogelijkheden (potenties) voor toekomstige ontwikkelingen, bestemmingen en gebruiksfuncties (toekomstwaarde) van de locatie biedt, hanteert de gemeente een stappenplan, waaraan herzieningen van het in het bestemmingsplan opgenomen verbod worden getoetst. De gemeente eist een kritisch planproces voordat zij dit verbod in het bestemmingsplan voor grootschalig grondverzet wil herzien. Dit geeft de mogelijkheid om eigen inbreng te leveren en een eigen afweging te maken over de ruimtelijke gevolgen. Ook worden alle maatschappelijke groeperingen en belanghebbenden hierbij betrokken. Het kritisch planproces doorloopt het hele traject van het plan vanaf het begin (initiatief) tot aan het einde (oplevering en nazorg). Dit kritisch planproces is gegoten in de vorm van dit stappenplan dat de volgende onderdelen kent: zeer zorgvuldige planontwikkeling; gedegen onderzoek; borgen van voorwaarden en afspraken; zorgvuldige besluitvorming; borgen van toezicht, handhaving en nalevingsgedrag; tijdige realisatie en oplevering volgens afspraken; passend beheer en onderhoud met eventuele lokale betrokkenheid.

1.9 Ruimtelijk vertrekpunt: geen grotere vervuiling

Vertrekpunt vanuit een goede ruimtelijke ordening voor West Maas en Waal is, dat de bodem in West Maas en Waal zowel kwalitatief (verontreiniging) als kwantitatief (hoeveelheid) niet meer vuil mag worden dan nu het geval is om de toekomstwaarde van de bodem te behouden. Dit betekent dat binnengemeentelijke toepassing (verplaatsing) bespreekbaar is. Grootschalige aanvoer van buiten de gemeente is altijd verboden, tenzij uit het doorlopen van het stappenplan onomstotelijk blijkt dat toepassing in dat specifieke geval en onder die specifieke omstandigheden en op die specifieke locatie niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening in de gemeente³.

³ Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij maatregelen van groot lokaal belang zoals een dijkverzwaring in onze gemeente of een maatregel voor hoogwaterveiligheid.

1.10 Ruimtelijke toekomstperspectief: optimale inrichting en gebruik met toekomstwaarde

Het ruimtelijke beleid van de gemeente is gericht op een optimale inrichting en gebruik van de gronden in onze gemeente, nu en in de toekomst. Conform het beleid in 2011 streeft de gemeente naar een zeer brede belangenafweging van huidige en toekomstige belangen, maximale multifunctionaliteit en maatschappelijk draagvlak. Dit betekent dat alleen medewerking wordt verleend aan plannen met grootschalig grondverzet die een optimale / maximale, duidelijke en langdurige (toekomstwaarde) ruimtelijke verbetering van de aanwezige en potentiële waarden, kwaliteiten en kenmerken van het plangebied en de omgeving daarvan opleveren. Primaire klei- en zandwinning leiden nooit tot een dergelijke kwaliteitsverbetering, zodat deze standaard als hoofdactiviteit zijn uitgesloten in onze gemeente.

1.11 Juridische status

Het stappenplan is een handleiding voor de praktijk. Deze handleiding is niet limitatief maar dient als een richtinggevend kader. Per individueel geval wordt beoordeeld welke elementen van toepassing zijn. Zo zal in het ene geval de handleiding op onderdelen niet van toepassing zijn. In het andere geval zullen nog nieuwe elementen toegevoegd worden omdat deze in dat specifieke geval om bijzondere aandacht vragen. Het stappenplan zal periodiek worden geëvalueerd. Het stappenplan is ook geen beslisboom. De gemeenteraad neemt uiteindelijk met inachtneming van alle omstandigheden en belangen een beslissing. Daarbij toetst de gemeenteraad overeenkomstig de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

1.12 Projectgebied Over de Maas te Alphen/Dreumel

Het projectgebied Over de Maas is door Rijkswaterstaat aangewezen voor grootschalige bodem toepassing (GBT) in het kader van het Besluit bodem kwaliteit. Binnen de ruimtelijke ordening valt dit project onder het huidige (vergunde) bestemmingsplan Over de Maas. Dit Stappenplan is niet van toepassing op dit lopende project Over de Maas. Het is alleen van toepassing op nieuwe initiatieven.

§2. Stappenplan Grootschalig Grondverzet

Teneinde een zorgvuldig en transparant afwegingsproces te borgen heeft de gemeenteraad dit stappenplan grootschalig grondverzet vastgesteld. Dit stappenplan geeft de kritische stappen aan die nodig zijn om tot de uiteindelijke besluitvorming te komen. Dit geeft, in verband met de belangenafweging en het maatschappelijk draagvlak, duidelijkheid en inzicht aan alle partijen, zowel inwoners, als initiatiefnemer(s), belanghebbenden, aan- en omwonenden en bestuurders, wat gedaan moet worden om een plan met grootschalig grondverzet te realiseren in West Maas en Waal. Dit kritische stappenplan gaat niet over het milieu hygiënisch nuttig en functioneel toepassen van grond en baggerspecie. Daar gaat de Minister over via het Besluit Bodem Kwaliteit.

2.1 *Stappenplan: spreadsheet*

Dit kritische stappenplan kent veel stappen. Om de inzichtelijkheid en de leesbaarheid te vergroten zijn de elementen van het stappenplan gerubriceerd weergegeven in een spreadsheet. Dit spreadsheet maakt onderdeel uit van dit stappenplan. Het stappenplan bestaat uit 7 onderdelen. Onder elk onderdeel staan de criteria vermeld, waaraan plannen met grootschalig grondverzet door de gemeenteraad getoetst worden. Door alle onderdelen en criteria in de spreadsheet na te lopen, kan eenvoudig worden gezien of aan alle toetsonderwerpen wordt voldaan.

2.2 *Stappenplan: 7 onderdelen*

Het stappenplan bestaat uit 7 onderdelen. Deze beslaan het hele traject van het plan vanaf het begin (initiatief) tot aan het einde (oplevering en nazorg). Deze 7 onderdelen zijn:

1. Toepassing stappenplan (§ 3)
2. Zeer zorgvuldige planontwikkeling (§ 4)
3. Gedegen onderzoek (§ 5)
4. Borgen van voorwaarden, afspraken en toezeggingen (§ 6)
5. Zorgvuldige besluitvorming (§ 7)
6. Realisatie en oplevering (§ 8)
7. Geborgd beheer, onderhoud en nazorg (§ 9)

Hierna zullen de onderwerpen uit de spreadsheet in de paragrafen afzonderlijk tekstueel worden toegelicht.

§ 3. Toetsingscriteria “Toepassing stappenplan”

3.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

Hier worden de algemene uitgangspunten opgesomd die van toepassing zijn op het stappenplan grootschalig grondverzet. Het gaat dan om: Wanneer is er sprake van grootschalig grondverzet? Hoe vindt de beoordeling plaats? En: Wat is nooit toegestaan?

3.2 Toetsingscriteria

**Grootschalig grondverzet*

het ophogen en/of afgraven van gronden (zand, klei, grind, landbodem, waterbodem) dat niet past binnen één van de volgende categorieën van gevallen:

- a. ontgroningen van ten hoogste 3 meter diep met een oppervlakte van maximaal 3.000 m² en een volume van ten hoogste 3.000 m³;
- b. ontgroningen van ten hoogste 3 meter diep die noodzakelijk zijn ter realisering van het geldende bestemmingsplan, inpassingsplan of ontheffing op grond van de Wet ruimtelijke ordening;
- c. het aanleggen, verwijderen of wijzigen van openbare wegen, pleinen, parken, plantsoenen, tuinen, sport-, woningbouw-, parkeer-, speel- en industrieterreinen, mits alleen de grondlagen tot 3 meter onder het oorspronkelijke niveau aangetast worden;
- d. ontgroningen gebruikelijk in de normale uitoefening van het landbouw, - tuinbouw, - en bosbouwbedrijf;
- e. ontgroningen ten behoeve van het realiseren of wijzigen van natuurbouwprojecten van ten hoogste 0,50 meter diep;
- f. het aanleggen, verzwaren en verwijderen van waterkeringen en de daarvoor noodzakelijke voorlandverbetering met uitzondering van dijken die geen waterkerende functie meer hebben;
- g. het aanleggen of verbreden van watergangen ten behoeve van de verbetering van de waterhuishouding van ten hoogste 3 meter diep waarbij bij aanleg en bij verbreding de bovenbreedte ten hoogste 10 meter bedraagt;
- h. de aanleg van natuurvriendelijke oevers mits deze beperkt blijft tot een strook van ten hoogste 10 meter voor iedere oever uit de insteek van de watergang;
- i. het afgraven van depots van bodemmateriaal, tenzij die langer dan 10 jaar geleden zijn gebruikt voor het deponeren of het verkrijgen van bodemmateriaal;
- j. het doen van archeologische opgravingen door een daartoe bevoegde instantie.
- k. het aanleggen, verwijderen of wijzigen van buisleidingen, kabels, funderingen en bouwwerken.

**Beoordeling volgens het stoplichtenmodel*

Beoordeling vindt plaats volgens de verkeerslichten: groen (voldoet), oranje (nog nadere informatie nodig) en rood (voldoet niet).

**Wijze van beoordelen*

De gemeenteraad moet overeenkomstig de algemene beginselen van behoorlijk bestuur toetsen. Dat betekent o.a. dat aan het besluit een draagkrachtige motivering ten grondslag moet liggen (motiveringsbeginsel), de gemeenteraad open, eerlijk en onpartijdig moet oordelen (fair play beginsel) en er geen sprake mag zijn van willekeur (rechtszekerheidbeginsel). De algemene beginselen van behoorlijk bestuur staan opgesomd in de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

**Nooit primaire winning van zand en klei of de toepassing van grond en baggerspecie*

De winning van klei en zand en de toepassing van grond en baggerspecie als hoofdactiviteit levert geen ruimtelijke kwaliteit op. Bodemstoffen die vrijkomen bij een project als ondergeschikte nevenactiviteit (projectgebonden bodemstoffen) zijn bespreekbaar.

**Nooit grootschalig grondverzet uit uitsluitend financieel belang*

De toetsing vindt plaats op basis van de ruimtelijke gevolgen. De financiële consequenties (business case) spelen geen rol in de afweging. Het ruimtelijk beleid van de gemeente richt zich op een optimale inrichting en gebruik van de gronden in onze gemeente, nu en in de toekomst

**Het stappenplan geldt voor zowel private als overheidsprojecten*

De optimale ruimtelijke kwaliteit van onze gemeente geldt zowel voor projecten van private partijen als voor projecten van de overheid.

**Er moet sprake zijn van een (groot) openbaar belang*

Projecten waarbij grootschalig grondverzet plaatsvindt zijn zodanig ingrijpend en onomkeerbaar, dat het project alleen aan de orde is als een (groot) openbaar belang wordt gediend. Denk daarbij aan dijkverbetering, hoogwaterveiligheid en (inter-)nationale opgaven zoals de Kader Richtlijn Water en Natura2000.

§ 4. “Zeer zorgvuldige planontwikkeling”

4.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

Bij de ontwikkeling van het plan moeten alle belangen, zowel kwalitatief als kwantitatief, op kosten van de initiatiefnemer in beeld worden gebracht met alle mogelijke reële alternatieven. Daarbij moeten alle maatschappelijke partijen en belanghebbenden hun inbreng kunnen leveren, zodat een algehele afweging door de initiatiefnemer en de gemeente mogelijk is. De bewijslast rust bij de initiatiefnemer(s).

4.2 Toetsingscriteria

**Planontwikkeling door deskundig(en)(bureau's)*

De ingreep waarbij grootschalig grondverzet plaatsvindt is zodanig ingrijpend en onomkeerbaar dat hoge eisen worden gesteld aan het niveau en de inhoud van het plan. Dit vraagt om veel kennis en expertise. Het plan moet opgesteld worden door (een) ter zake deskundige(n)(bureau's).

**Alternatieven in ogenschouw nemen; binnen- en buitenplans*

In het ruimtelijk beleid moeten de voor- en nadelen van alternatieven in de planvorming en in de afweging worden meegenomen⁴. Dit zijn zowel alternatieven binnen het plan (binnenplans) als alternatieven op een andere locatie (buitenplans). Beweerd tijdverlies en/of meerkosten vormen geen enkele reden om van dit verplichte onderzoek naar reële alternatieven af te zien. Een voorbeeld voor alternatievenafweging is het STOWA-rapport 2015-40 “Multicriteria instrument om locatiekeuze en inrichtingsvariant te optimaliseren voor diepe plassen”.

**Locale kennis benutten*

Frequent worden rapportages opgesteld op basis van algemene aannames. Aan- en omwonenden, gebruikers en inwoners weten als geen ander wat in de specifieke situatie de kwaliteiten van de locatie en het omringende gebied zijn. Deze lokale kennis moet in het planontwikkelingsproces zijn ingebracht en meegewogen. Op relevante onderdelen moeten zo nodig diepteonderzoeken plaatsvinden.

**Duidelijke en transparante aanvraag / geen dubbele agenda (meekoppelen)*

In de praktijk blijkt dat aan een project, dat op zichzelf acceptabel is, later activiteiten worden toegevoegd die niet of minder acceptabel zijn. Meestal gebeurt dit onder de noemer van “meekoppelkansen”⁵. Dit schaadt het vertrouwen van het bestuur en de burger. De activiteiten zijn dan niet meer in balans met het beoogde herstel van het gebied. Het project dient daarom duidelijk en volledig begrensd te zijn. Dat wil zeggen dat alle activiteiten volledig zijn omschreven en dat het plan geen andere elementen mag (gaan) bevatten dan die via dit kritisch stappenplan zijn doorlopen. Dit moet nadrukkelijk worden geborgd in een overeenkomst voordat de gemeenteraad tot vaststelling van het bestemmingsplan over gaat.

⁴ ABRS 14-1-2018: “De Afdeling overweegt dat de raad bij de keuze van de bestemming een afweging dient te maken van alle belangen die betrokken zijn bij de vaststelling van het plan. Daarbij heeft de raad beleidsruimte. De voor- en nadelen van alternatieven dienen in die afweging te worden meegenomen.”

⁵ Een voorbeeld in West Maas en Waal is het project “Uiterwaarden Wamel – Dreumel - Heerewaarden” waaraan het grootschalig verondiepen van de Vonkerplas ineens als “meekoppelkans” door Staatsbosbeheer is ingebracht.

Eventuele nieuwe of aanvullende activiteiten in het plan doorlopen telkens het volledige stappenplan.

**Kwaliteit grondstromen: bemonstering*

Wat uiteindelijk telt is de kwaliteit van de grond en de baggerspecie zoals die wordt toegepast. De volumes van grondverzet zijn groot en er zijn veel spelers en veel plaatsen van handeling. Er is sprake van een groeiende stroom van import van grond en baggerspecie uit het buitenland. De toepassing daarvan is ruimtelijk onomkeerbaar. Voorgescreven wordt (via de planovereenkomst met de gemeente) dat de kwaliteit van elke partij die wordt aangevoerd op de locatie op kosten van de ontvanger onmiddellijk vóór het moment van toepassing (dus bij het gaan lossen van de lading) wordt geverifieerd door middel van bemonstering en analyse door een door de gemeente aangewezen onafhankelijk deskundig(e) (bureau). Deze gegevens worden binnen 3 werkdagen door de ontvanger vermeld in een openbaar digitaal register dat voor iedereen digitaal is in te zien. Het is van groot belang dat alle belanghebbenden en om- en aanwonenden op het moment van toepassing kunnen vertrouwen op de kwaliteit van de grond en baggerspecie. De registratie van de bemonstering is ook nodig voor de latere herleidbare samenstelling van de grond en baggerspecie. Dit in verband met nieuwe inzichten of op termijn gebleken risico's voor de gezondheid en de woon- en leefomgeving en milieu.

**DNA van de locatie in beeld gebracht*

Het plan brengt de eigenheid en de kenmerkende geologie, de natuurlijke inrichtingsstructuren, de historische, fysische en sociale geografie van het plangebied en de omgeving daarvan in beeld (zogenaamde DNA van de locatie). Het plan motiveert in hoeverre met dit DNA in de planvorming rekening wordt gehouden.

**Betrokkenheid alle belanghebbenden en maatschappelijke groeperingen*

Een zorgvuldige dialoog moet in de planontwikkeling worden gevoerd met de omgeving van het projectgebied, gericht op het betrekken van alle belangen van de omgeving in deze planontwikkeling. Daarbij speelt nadrukkelijk de vraag of de voorgenomen toepassing van grootschalig grondverzet een ruimtelijke kwaliteitsverbetering oplevert.

**Bijdrage aan de huidige en toekomstige ruimtelijke kwaliteit*

Het ruimtelijke beleid van de gemeente is gericht op een optimale inrichting en gebruik van de gronden in de gemeente, nu en in de toekomst. De gemeente streeft naar een zeer brede belangenafweging van huidige en toekomstige belangen, maximale multifunctionaliteit en maatschappelijk draagvlak. Dit betekent dat alleen medewerking wordt verleend aan plannen met grootschalig grondverzet die een optimale / maximale, duidelijke en langdurige (toekomstwaarde) ruimtelijke verbetering van de aanwezige en potentiële waarden, kwaliteiten en kenmerken van het plangebied en de omgeving daarvan opleveren.

**(On)omkeerbaarheid van de ingreep (toekomstwaarde bodem)*

Grootschalig grondverzet leidt tot substantiële en onomkeerbare ingrepen in de bodem. Toch zijn er activiteiten die minder onomkeerbaar zijn. Denk bijvoorbeeld aan het maken van terpen, bijvoorbeeld buitendijks als vluchtplaats voor vee bij hoog water, en aan een (tijdelijk) kleidepot voor toekomstige dijkverbetering. Omkeerbare toepassing van bodemstoffen scoort beter dan onomkeerbare toepassing.

**Maatschappelijk optimale bestemming en gebruik*

In de ruimtelijke ordening is niet alleen de huidige bestemming bepalend, maar gelden ook de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van een gebied. De gemeenteraad kan immers

op basis van gewijzigde planologische inzichten en na afweging van alle betrokken belangen andere bestemmingen en regels gaan vaststellen. Bestemmingen die een gebied “op slot zetten” beperken de toekomstige verwezenlijkingmogelijkheden van een gebied sterk. Deze zijn dus minder ruimtelijk gewenst dan bestemmingen die mogelijkheden open laten voor nevenactiviteiten en ruime ontwikkelingen in de (verre) toekomst. Een diepe zandwinplas kan bijvoorbeeld ook gebruikt worden voor duiken door een duikvereniging en zwemmen of een functie vervullen als landschappelijk element of toekomstige jachthaven. Een voor natuurontwikkeling tot moerasgebied verondiepte zandwinplas heeft geen andere functies of gebruiksmogelijkheden.

**Integrale planvorming; geen gelegenheidplanologie*

Van gelegenheidplanologie is sprake wanneer het plan geïsoleerd wordt gezien van andere ontwikkelingen en wordt beperkt tot het plangebied en niet in het bredere ruimtelijke kader van de omgeving wordt ingepast. Dit is bijvoorbeeld het geval als het plangebied zich uitsluitend beperkt tot deelgebiedjes die op dat moment in eigendom zijn van de initiatiefnemer. De gemeente streeft naar een zeer brede belangenafweging van huidige en toekomstige belangen, maximale multifunctionaliteit en maatschappelijk draagvlak. Dus naar integrale planvorming. Dit betekent dat alleen medewerking wordt verleend aan plannen met grootschalig grondverzet die een optimale / maximale, duidelijke en langdurige (toekomstwaarde) ruimtelijke verbetering van de aanwezige en potentiële waarden, kwaliteiten en kenmerken van het plangebied en de omgeving daarvan opleveren. Indien het daarvoor noodzakelijk is dat omliggende percelen in de planvorming worden betrokken dan moeten deze worden verworven of moet de ontwikkeling daarvan in de planvorming zeker worden gesteld.

**Optimale multifunctionele bestemming en gebruik*

Het streven van de gemeente naar een zeer brede belangenafweging van huidige en toekomstige belangen, maximale multifunctionaliteit en maatschappelijk draagvlak betekent dat in de planontwikkeling nadrukkelijk gekeken moet worden naar:

- #passen de nieuwe functies en gebruik bij aard en schaal West Maas en Waal
- #passen de nieuwe functies en gebruik bij ruimtelijke context ter plaatse
- #is er een optimale mix van nieuwe functies en gebruiken
- #is er sprake van multifunctionaliteit (van meer dan 1 planologische hoofdgroep)

**Maatschappelijk verantwoord / draagvlak*

Hiervan is sprake als wordt voldaan aan:

- #maatschappelijk verantwoord ondernemerschap
- #maatschappelijke compensatie / compensatie van tijdelijke effecten (“handelen als een goede buur”)
- #maatschappelijke opinie (steunbetuigingen / bezwaren / vertrouwen)
- #hoogwaterveiligheid / geen hydrologische effecten (kwel/piping/wegzijging/waterhuishouding)
- #compenseren van schade aan om- en aanwonenden (schaderegeling)
- #geen langjarige hinder en overlast van meerdere opeenvolgende projecten (concentratiedruk) binnen hetzelfde gebied (sociale draagkracht)
- #gunnen van ieders belangen
- #integrale belangenafweging /alle belangen in beeld

**Passen binnen wet- en regelgeving en beleidskaders (vergunbaar)*

Een plan moet uitvoerbaar, betaalbaar en vergunbaar zijn. De planontwikkeling moet voldoen aan alle voorwaarden en voorschriften die vanuit de wet en de jurisprudentie aan de activiteiten worden gesteld.

**Beheer en onderhoud langjarig verzekerd (niveau en kosten)*

Het beheer en onderhoud van het plangebied en de daarin aangebrachte voorzieningen dienen niet te verpauperen. De zeer zorgvuldige planontwikkeling strekt zich ook nadrukkelijk uit over garanties over het beheer en het onderhoud na de oplevering van het project,

**Betrokkenheid van de lokale omgeving bij beheer en onderhoudsplan/-niveau*

In de voorbereidende planvorming moet ook de lokale omgeving worden betrokken bij het opstellen en het gewenste niveau van het beheer en het onderhoud van het plangebied. Het beheer en onderhoud bepaalt immers jarenlang de kwaliteit van hun woon- en leefomgeving.

**Veroorzakersbeginsel: alle kosten ten laste van project (betaalbaarheid)*

Alle kosten die verband houden met een plan waarin sprake is van grootschalig grondverzet moeten door de initiatiefnemer(s) worden betaald.

**Gedeeltelijk terugploegen van de winst*

Een mogelijkheid tot kwaliteitsverbetering en multifunctionaliteit is het toevoegen van voorzieningen aan het plangebied door het plan.

**Alleen economische uitvoerbare projecten (business case)*

Van de initiatiefnemer wordt verlangd dat inzicht worden gegeven aan de gemeenteraad in de business case van het project om de economische uitvoerbaarheid aan te tonen. In voorkomend geval (bijvoorbeeld bij interne bedrijfsgegevens) kan dit plaatsvinden onder geheimhouding op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

**Invloed marktontwikkelingen op uitvoering (aanbod/afzet bodemstoffen)*

Marktontwikkelingen zijn geen reden om het project in de aanloop of tijdens de uitvoering te wijzigen of anders in te richten. Deze ontwikkelingen behoren nadrukkelijk tot het ondernemersrisico van de planontwikkelaar. In de planvorming wordt aandacht besteed aan de risico's van het plan als gevolg van marktontwikkelingen om de tijdige uitvoerbaarheid te beoordelen.

**Plan- / project-/vervolgschade/klachtenmeldpunt*

In de fase van planvorming moeten regelingen voor planschade, projectschade, vervolgschade en de instelling en bekostiging van een klachtenmeldpunt worden geregeld.

**Nieuwe projecten / ontwikkelingen in het gebied/ fasering activiteiten*

Het plan bevat de verwachte toekomstige ontwikkelingen in het plangebied en de invloed (strijdigheid) van het plan met deze verwachte ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan een toekomstige ontwikkeling als dijkverbetering of maatregelen voor hoogwaterveiligheid. Het plan dient aan te geven in hoeverre het plan deze noodzakelijke toekomstige activiteiten dwarsboomt. Met andere woorden, in hoeverre is het plan een "no regret"-activiteit?.

**Fondsvorming / zekerstelling; eventueel overdracht aan gemeente*

Voor de zekerstelling van de uitvoering van het plan, nakoming van de voorwaarden en afspraken tijdens de planvorming en de garanties voor beheer en onderhoud behelst het plan zekerstellingen, o.a. bankgarantie, en gegarandeerde fondsvorming (schadefonds,

beheer- en onderhoudsfonds). Ter zekerstelling kunnen eventueel ook percelen of voorzieningen met bijbehorende fondsen aan de gemeente worden overgedragen.

**Uitvoering van het werk (aan- en afvoer te water, werktijden, uitvoeringsduur)*

Het plan stelt alle mogelijkheden aan de orde om de activiteiten van het plan, waaronder het grootschalig grondverzet, zo doelmatig en gunstig mogelijk voor de omgeving uit te voeren. In ieder geval worden de aan- en afvoer van bodemstoffen, de duur en fasering van de activiteiten en de werktijden geregeld.

**Eindinrichting bepalen en vaststellen*

Het plan behelst de eindinrichting zoals het plangebied wordt opgeleverd.

**Gegarandeerde toezicht / handhaving / controle*

Er zijn binnen het huidige stelsel veel instanties betrokken als het gaat om toezicht, handhaving en controle. Zowel de gemeente als provincie, waterschap, Rijkswaterstaat en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) hebben een rol als bevoegd gezag. Een gegarandeerde samenwerking tussen deze instanties is noodzakelijk, samen met een risicogerichte benadering en voldoende inzet. De planontwikkeling bevat een regeling en afspraken voor een integrale en doeltreffende handhaving, toezicht en controle door alle bevoegde instanties op kosten van de initiatiefnemer.

**Projectstructuur tijdens uitvoering*

Voor het monitoren van de uitvoering tijdens het plan is een projectorganisatie nodig. Gelet op de grootschaligheid van het grondverzet bestaat deze projectorganisatie uit een ambtelijke en een bestuurlijke projectgroep.

§ 5 Gedegen onderzoek

5.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

De bedoeling van deze paragraaf is, dat het vertrouwen bestaat dat alle feiten boven tafel zijn gekomen en dat alle voor- en nadelen geobjectiveerd zijn afgewogen. Hoofdvraag hierbij is het behoud van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving voor onze inwoners en gebruikers.

Deze toetsingscriteria zijn cruciaal vanaf de eerste fase van het initiatief (principefase). Hieronder wordt een verkorte weergave gegeven van de criteria. Gedegen onderzoek zien wij als het fundament onder een initiatief. Om dat fundament te verstevigen hebben wij ervoor gekozen om dit aspect nader uit te werken. Hiervoor verwijzen wij naar bijlage x, (onderzoekskader Movares). Dit hoofdstuk kan niet los gelezen worden van het genoemde onderzoekskader en het daarin opgenomen stroomschema. Alle onderzoeken moeten voldoen aan dit kader.

Om initiatieven voor grootschalig grondverzet zorgvuldig te kunnen beoordelen, is een op maat gesneden aanpak nodig. Het onderzoekskader (bijlage x) is hierbij instrumenteel. Het geeft richting aan de onderzoeksinspanning, die genomen moet worden en de weging van haar uitkomsten. Hierbij is een onderscheid gemaakt in 5 hoofdgroepen, te noemen:

- De huidige functie;
- De huidige toestand;
- Impact van de herinrichting;
- De nieuwe functie;
- De nieuwe verwachte toestand.

Elke hoofdgroep bevat een aantal vragen. Deze vragen richten zich op de functie en de kwaliteit van de locatie en directe omgeving. Zowel voor de huidige als de toekomstige situatie. Na het doorlopen van alle stappen en beantwoording van alle vragen wordt duidelijk of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en het initiatief bijdraagt aan onze doelstelling tot het behoud van een gezonde, veilige en duurzame fysieke leefomgeving. Het doel van het initiatief en het initiatief zelf mogen tussentijds niet veranderen, aangezien het stappenplan dan opnieuw doorlopen moet worden.

Indien blijkt dat de impact van het initiatief dusdanig is dat het behoud van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving voor onze inwoners en gebruikers niet kan worden gegarandeerd, dan zal het bevoegd gezag (de raad) negatief besluiten op het principeverzoek. Indien blijkt dat de impact bijdraagt aan onze doelstelling dan kan de raad positief besluiten, mits ook wordt voldaan aan alle voorwaarden.

Voor een uitwerking van bovenstaande verwijzen wij naar bijlage x.

5.2 Toetsingscriteria

**Onderzoek door onafhankelijk en ter zake deskundige(n)(bureaus)*

Bij grootschalig grondverzet is sprake van onomkeerbare ingrepen in de ruimtelijke inrichting van de gemeente. Alleen op basis van onafhankelijke relevante kennis en expertise kunnen de consequenties worden beoordeeld. De onderzoeken dienen te zijn uitgevoerd door een gecertificeerd, onafhankelijk en ter zake deskundig(e) (bureau).

**Wijze van onderzoek*

In de onderzoeken zullen niet alleen de voor- en nadelen moeten worden afgewogen maar ze moeten ook op een zodanige manier worden ingevuld en uitgevoerd dat alle betrokkenen vooraf het vertrouwen hebben in het te volgen proces en zij na afloop het vertrouwen hebben dat alle feiten boven tafel zijn gekomen en alle voor- en nadelen op een goede manier, geobjectiveerd, met elkaar zijn afgewogen.

**Maximale onderzoeksplicht: review / second opinion*

In een aantal gevallen bestaat er geen eenstemmigheid over uitgebrachte rapportages. Dit vraagt bij grootschalig grondverzet (zware onderzoeksstrategie) om een review of een second opinion van een onafhankelijke deskundig(e) (bureaus). B.v. een nadere wetenschappelijke onderbouwing. E.e.a. op kosten van de initiatiefnemer (veroorzakersbeginsel).

**Integrale en actuele(niet ouder dan 2 jaren) onderzoeken*

De onderzoeken moeten integraal en actueel zijn en alle facetten van het plan bestrijken en mogen niet ouder zijn dan 2 jaren. Beperkingen in tijd worden niet geaccepteerd; de kwaliteit van het onderzoek gaat vóór de doorloopsnelheid van de aanvraag.

**De toekomstige ontwikkelingen in het gebied zijn in beeld gebracht*

Grondig onderzoek is gedaan naar de toekomstige ontwikkelingen van het plangebied en de omgeving daarvan. Denk bijvoorbeeld aan plannen op termijn als dijkverbeteringen of maatregelen voor hoogwaterveiligheid. Het plan dient immers aan te geven in hoeverre het plan deze noodzakelijke toekomstige activiteiten niet dwarsboomt. Met andere woorden, in hoeverre is het plan een “no regret”-activiteit?

**De belangen van om- en aanwonenden en alle betrokkenen zijn in beeld*

De meningen, suggesties en opvattingen van de maatschappelijke omgeving van het projectgebied is onderzocht en in beeld gebracht. Het onderzoek geeft aan in hoeverre met de belangen van de omgeving rekening wordt gehouden. Daarbij speelt nadrukkelijk het antwoord op de vraag of de voorgenomen toepassing van grootschalig grondverzet een ruimtelijke en maatschappelijke kwaliteitsverbetering oplevert.

**De aard en herkomst van het materiaal is onderzocht*

Grond en baggerspecie kent vele kwaliteiten. Door het plan te beperken tot kwalitatief lichtere vormen van verontreiniging (aard) of te beperken tot een bepaald gebied (herkomst) kan de toepassing in dat specifieke geval en op die specifieke locatie en onder bepaalde specifieke voorwaarden mogelijk zijn. Elke locatie en elk plan kent immers eigen specifieke belangen en het toe te passen materiaal is telkens van gevarieerde herkomst en van verschillende samenstelling en bewerking. Dit betekent wel dat het materiaal vooraf gedegen is onderzocht op aard, herkomst, samenstelling en bewerking. En dat ook de bodem van het plangebied gedegen is onderzocht op de verenigbaarheid van de toepassing van dit materiaal. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij projectgebonden bodemstoffen. Dat wil zeggen, bodemstoffen die uit het project zelf voortkomen (grondbalans).

**vertrouwen dat alle feiten boven tafel zijn gekomen en dat alle voor- en nadelen geobjectiveerd zijn afgewogen*

Uiteindelijk oordeelt de gemeenteraad aan de hand van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur of op basis van alle onderzoeken en de stand van de wetenschap, de reviews en de second opinions het vertrouwen bestaat dat alle onderzoeken gedegen zijn uitgevoerd. Dit oordeel wordt bij eventueel bezwaar en beroep getoetst door de bestuursrechter.

§ 6 Borgen van voorwaarden, afspraken en toezeggingen

6.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

Vergunningen kunnen worden gewijzigd en voorschriften kunnen worden aangepast. Plannen kunnen worden overgedragen aan derden. Er zijn binnen het huidige stelsel veel instanties betrokken bij activiteiten van grootschalig grondverzet. Ieder met eigen belangen en overwegingen. Door middel privaatrechtelijke overeenkomsten wordt geborgd dat de voorwaarden, afspraken en toezeggingen met de gemeente worden nagekomen bij de uitvoering van het plan, bij wijzigingen in het plan of in de planopzet of bij overdracht aan derden.

6.2 Toetsingscriteria

**Alle voorwaarden, afspraken en toezeggingen zijn vastgelegd in een afdwingbare (intentie-/exploitatie- / planrealisatie-)overeenkomsten met de gemeente*

Via afdwingbare privaatrechtelijke overeenkomsten met de gemeente is geborgd dat de voorwaarden, afspraken en toezeggingen worden nagekomen, ook bij wijzigingen in het plan of in de planopzet of bij overdracht aan derden.

**De voorwaarden, afspraken en toezeggingen behelzen (voor zover van toepassing) een uitputtende regeling over onder andere de volgende onderwerpen:*

#het doel van het project: de vermelding van het project; de (hoofd-)uitgangspunten en randvoorwaarden van partijen

#de wijze van realisering van het project: sluitende omschrijving van alle activiteiten; de zorgplicht tijdens de uitvoering; hoe om te gaan met wijzigingen in het project; verstrekken van gegevens; toetsen van tussentijdse werkplannen; mogelijkheid van bezwaar en beroep; hinder/als een goed huisvader gedragen; opleveringstermijn; transport over weg en water; boetebedingen; projectverzekering

#medewerking van de gemeente: omschrijving van de medewerking van de gemeente aan de planvorming en tijdens de uitvoering van het project (tijd, menskracht, overleg); toegang tot het terrein door de gemeente; medewerking niet gesprongen explosieven; toepassing voorkeursrecht door gemeente

#voorzieningen en herinrichting: overzicht van te realiseren voorzieningen en eindinrichtingsplan met technische omschrijvingen en/of referentiebeelden conform “goed en deugdelijk werk”; goedkeuring gemeente; oplevering proces verbaal; termijn van nazorg; termijn van aansprakelijkheid

#overdracht voorzieningen door / aan gemeente: eventuele (deel-)overdracht (percelen; voorzieningen) tijdens op na afloop van het project; overdrachtskosten

#beheer en onderhoud: voorwaarde voor gegarandeerd integraal beheer en onderhoud; beheersplan; garantie beheer en onderhoud (beheersfonds); garantie lokale betrokkenheid

#publiekrechtelijke medewerking: medewerking van gemeente aan noodzakelijke procedures; medewerking aan overleg en begeleiding van het project; medewerking aan coördinatie van vergunningen

#overlegstructuur / projectorganisatie: overlegstructuur tussen partijen (stuurgroep, projectgroep); afvaardiging en samenstelling van de projectorganisatie; frequentie van het overleg; omschrijving doel (voortgang project en nakoming voorwaarden, afspraken en toezeggingen bewaken en periodiek bespreken)

planschade / nadeelcompensatie: alle schade voor rekening en risico van initiatiefnemer; zowel planschade als uitvoeringsschade; gedragen als "goede burens"; verplichting tot beperken hinder en overlast; schadevermindering door planaanpassing; nulmetingen (precisie waterpassing) grondwater (peilbuizen) en opstallen (peilbouts) bij aanvang en einde van het project; schadefonds; meldpunt schade op kosten initiatiefnemer; schaderegeling (procedure)

#kostenverhaal / financiële bijdragen: alle kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer (veroorzakersbeginsel); omschrijving kosten

#communicatie en klachten: verplicht communicatieplan opstellen in onderling overleg en overeenstemming tussen partijen; periodieke informatieavonden en nieuwsbrieven op kosten van de initiatiefnemer

#zekerheden en garanties: door fondsvorming; voorzieningen; borgstelling; bankgaranties

#kwaliteit grondstromen / definities / begripsomschrijvingen: aard, samenstelling en herkomst bodemstoffen; bemonstering

#verbod overdracht rechten en verplichtingen: vooraf schriftelijke instemming van de gemeente voor overdracht rechten en verplichtingen, eventueel onder voorwaarden, voorschriften en beperkingen

#geschillenregeling: bevoegde rechter; mogelijkheid tot arbitrage of mediation; vooraf overleg om in onderlinge overeenstemming tot een oplossing te komen

#onvoorziene omstandigheden: aansluiten bij afspraken en bedoelingen van partijen; vertraging van het project; wijzigen van het plan

#bijlagen: genummerde en precieze vermelding van de bijlagen, die deel uitmaken van de overeenkomst

§ 7 Zorgvuldige besluitvorming

7.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

Het besluit moet wettelijk voldoen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en andere wettelijke regels. Aan een besluit moet een draagkrachtige motivering ten grondslag liggen; de argumentatie moet deugdelijk en begrijpelijk zijn (motiveringsbeginsel). De gemeenteraad moet open, eerlijk en onpartijdig zijn (fair play beginsel). Ook in de besluitvorming kunnen maatschappelijke groeperingen, belanghebbenden en om- en aanwonenden hun inbreng nog leveren (burgerparticipatie).

7.2 Toetsingscriteria

**Bundeling: In de besluitvorming zet de gemeenteraad alle zaken nog eens op een rijtje:*

#zijn de algemene uitgangspunten gehanteerd (§ 3 Toepassing stappenplan)?

#zijn bij de ontwikkeling van het plan alle belangen, zowel kwalitatief als kwantitatief, op kosten van de initiatiefnemer in beeld gebracht met alle mogelijke reële alternatieven en hebben daarbij alle maatschappelijke partijen en belanghebbenden hun inbreng kunnen leveren, zodat een algehele afweging mogelijk is (§ 4 Zeer zorgvuldige planontwikkeling)?

#zijn alle onderzoeken gedegen uitgevoerd zodat het vertrouwen bestaat dat alle feiten boven tafel zijn gekomen en dat alle voor- en nadelen geobjectiveerd zijn afgewogen (§ 5 Gedegen onderzoeken) ?

wordt door middel van afdwingbare privaatrechtelijke overeenkomsten geborgd dat alle voorwaarden, afspraken en toezeggingen met de gemeente worden nagekomen (§ 7 Borgen van voorwaarden, afspraken en toezeggingen)?

#zijn afspraken gemaakt over tijdige realisatie en afgesproken oplevering (§ 8 Realisatie en afgesproken oplevering)?

#Zijn passend beheer, onderhoud en nazorg gegarandeerd met eventuele lokale inbreng en betrokkenheid (§ 9 Passend beheer, onderhoud en nazorg)?

**Ruimte voor burgerparticipatie*

De gemeenteraad hanteert een ladder voor de toepassing van burgerparticipatie. Aan maatschappelijke organisaties, belanghebbenden en om- en aanwonenden wordt in het besluitvormingsproces ruime mogelijkheden gegeven voor inbreng overeenkomstig deze ladder van burgerparticipatie.

**Toepassen wettelijke procedures en regels*

De gemeenteraad past de wettelijke procedures en de wettelijke regels toe die voor de besluitvorming voor projecten met grootschalig grondverzet zijn voorgeschreven.

**Openbaarheid en transparantie*

De gemeente wil in haar bestuursstijl open en transparant communiceren met haar inwoners met wederzijdse aandacht voor respect, vertrouwen en begrijpelijke teksten⁶. Alle besluiten met betrekking tot grootschalig grondverzet vinden daarom in de openbaarheid plaats tenzij belangen van toepassing zijn op grond van de wet openbaarheid van bestuur (Wob).

**Goede ruimtelijke ordening*

Uiteindelijk besluit de gemeenteraad of een verzoek/project voldoet aan het criterium van een goede ruimtelijke ordening. Hoofdvraag is of het project al dan niet in strijd is met een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving en de (toekomstige) ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

⁶ Collegeprogramma 2018-2022 Samen werken aan een vitale gemeenschap

§ 8 Realisatie en oplevering

8.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

Projecten met grootschalig grondverzet duren jarenlang; het BBK hanteert een termijn van 10 jaren aan. Niet zelden loopt de uitvoeringsduur uit en duren de werkzaamheden nog langer. Voorwaarden, afspraken en toezeggingen komen na verloop van tijd nog wel eens in de knel door nieuwe bemensing van het project. Ook voor tussentijdse klachten is bij de gemeente een aanspreekpunt nodig. De bedoeling van deze paragraaf is dat de gemeente (op kosten van de initiatiefnemer: veroorzakersbeginsel) betrokken blijft bij de nakoming van de voorwaarden, afspraken en toezeggingen en de feitelijke uitvoering van het project.

8.2 Toetsingscriteria

*Tijdens de uitvoering van het project komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- #worden de afspraken over tijdige realisatie en afgesproken oplevering feitelijk nagekomen?
- #is sprake van integrale handhaving, toezicht en controle?
- #functioneert het klachtenmeldpunt?
- #is er garantie voor voldoende bemensing en inzet?
- #werkt de wijze van toezicht en controle effectief?
- #vindt de bemonstering passend plaats?
- #verlopen de werkzaamheden volgens planning?
- #vinden tussentijdse opleveringen en de eind-oplevering plaats volgens afspraken?
- #is het proces verbaal van het eindresultaat volledig en naar waarheid?

§ 9 Passend beheer, onderhoud en nazorg

9.1 Bedoeling van deze toetsingscriteria

Het gebied mag na oplevering niet verloederen of uitnodigen tot ruimtelijk ongewenst gebruik zoals wildcrossen en zwerfvuil. Effectief beheer en toezicht tijdens de uitvoering van het project en na de eindoplevering moeten daadwerkelijk plaatsvinden. Lokale inbreng en betrokkenheid is daarbij van groot belang.

9.1 Toetsingscriteria

**Beheers- en onderhoudsplan*

Er is een beheers- en onderhoudsplan waarin de beheersdoelen volledig staan omschreven van het plangebied.

**Blijvend voldoende omvang van het beheer- en onderhoudsfonds*

Het beheers- en onderhoudsplan bevat een berekening van de kosten van permanent toezicht, beheer en onderhoud. Aan de gemeente wordt gegarandeerd dat deze kosten in een langjarig beheers- en onderhoudsfonds veilig zijn gesteld.

**Handhaven van het niveau van het beheer en onderhoud*

Het beheer en onderhoud wordt permanent op het niveau gehouden zoals voorgeschreven in het door de gemeente goedgekeurde beheer- en onderhoudsplan.

**Tijdig vervangen en afschrijven van voorzieningen*

Alle voorzieningen (sluizen, bruggen, zitbanken, vuilnisbakken enz) worden tijdig vervangen en afgeschreven.

**Lokale inbreng en betrokkenheid bij beheer en onderhoud*

Veel gebieden fungeren als dorpsuitloopgebied. Aan om- en aanwonenden en de dorpsplatforms wordt het plangebied open gesteld en periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) de gelegenheid gegeven om hun wensen met betrekking tot het niveau van het beheer en onderhoud in te brengen.

**Effectief toezicht en optreden*

De garantie wordt gegeven voor zodanig effectief beheer en toezicht, zowel tijdens de uitvoering van het project als na de eindoplevering, dat ruimtelijk ongewenst gebruik zoals bijvoorbeeld wildcrossen, wildzwemmen, wildrecreatie en zwerfvuil, wordt voorkomen.

**Zo mogelijk lokaal beheer*

Het blijkt dat het vertrouwen voor het beheer en onderhoud toeneemt als dit wordt uitgevoerd door lokale ondernemers en lokaal bekende organisaties. De inschakeling van lokale ondernemers en verenigingen, zoals vereniging streekbeheer Rijk Maas en Waal, zorgt ook voor effectief toezicht. De voorkeur gaat uit naar lokaal beheer en toezicht.

**Vast aanspreekpunt*

Voor het beheer en onderhoud moet een vast aanspreekpunt zijn, die permanent (dag en nacht) voor iedereen bereikbaar is en in staat is om onmiddellijk actie te ondernemen.

**Integraal beheer (geen versnippering)*

Indien het plangebied is gelegen in omringende gebieden moet het beheer en onderhoud worden afgestemd op deze omringende gebieden zodat een samenhangend en onderling afgestemd integraal beheer plaatsvindt.

Bijlagen bij dit Stappenplan grootschalig grondverzet

Bijlage 1 - Onderzoekskader grootschalig grondverzet, Movares Adviseurs & Ingenieurs, januari 2019

Bijlage 2 - Spreadsheet toetsingscriteria

Bijlage 3 - Raadsbesluit 4 april 2019